

רע"פ 6652/13 - שלום עוזאני נ' מדינת ישראל

רע"פ 6652/13 - שלום עוזאני נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 6652/13

שלום עוזאני

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[14.10.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 10.9.2013, בעפ"ג 48246-01-13, שניתן על-

ידי כב' השופטים צ' סגל - שופט בכיר; מ' דרורי - סג"נ; ב' גרינברגר

בשם המבקש - עו"ד חיים ארבל

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים: צ' סגל - שופט בכיר; מ' דרורי - סג"נ; ו-ב' גרינברגר), בעפ"ג 48246-01-13, מיום 10.9.2013. בפסק דינו, דחה בית המשפט המחוזי, את ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ח' מ' לומפ), בת"פ 2535-10-10, מיום 13.12.2012.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית-המשפט המחוזי, הנזכר לעיל. בהחלטתי מיום 6.10.2013, דחיתי בקשה זו, מהטעמים המפורטים בה.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן, אשר ייחס לו עבירה שעניינה מעשה מגונה באדם ללא הסכמתו, לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

מכתב האישום עולה, כי ביום 8.6.2009, בשעה 19:30 או בסמוך לכך, באוטובוס בקו 486 של חברת אגד, בדרכו מים המלח לכיוון ירושלים, נגע המבקש באמצעות רגלו ברגלה של ר' (להלן: המתלוננת), שבאותה עת ישנה. כתוצאה מהנגע המתואר, התעוררה המתלוננת, התבוננה במבקש, אך לא הבינה את שהתרחש, ולכן חזרה לישון. מקץ מספר דקות, קם המבקש ממקום מושבו, התקרב למתלוננת, ונגע באיבר מינה. המתלוננת התעוררה בבעתה, אך, שוב, לא תפשה את שאירע, ולפיכך שבה לישון. מיד לאחר זאת, שב המבקש ונגע במתלוננת פעם נוספת, הפעם בישבנה, ועשה כן, בניגוד לרצונה. המתלוננת התעוררה, וכשהבינה כי המבקש נוגע בישבנה, היא "צעקה בקול אל עבר [המבקש] 'תתרחק ממני'" וסרה ממושבה.

בנוסף לאירועים אלו, נגע המבקש, באמצעות רגלו, במהלך אותה נסיעה, בנוסעת נוספת (להלן: ל').

3. ביום 18.3.2012, לאחר ניהול משפט הוכחות, הרשיע בית משפט השלום את המבקש בעבירה, שיוחסה לו בכתב האישום. בית משפט השלום, נתן אמון רב בעדותה של המתלוננת, אשר "נזהרה בדבריה, תיארה את פרטי ההתרחשות כהווייתם [...] דייקה בפרטים ולא העצימה את הפגיעה בה או הוסיפה פרטים שאינם ידועים לה". עוד נמצאו חיזוקים לעדותה של המתלוננת בדמות: עדותה של ל'; מצבה הנפשי של המתלוננת, והיותה "נסערת ובוכייה" בעקבות קרות האירוע; וכן, צעקתה, "הוא נוגע בי", מיד כאשר הבינה את המתרחש. בנוסף, נקבע, כי, ככל שהתגלעו סתירות בין עדותה של המתלוננת, לבין גרסתה בעת מתן הודעתה במשטרה, הרי שמדובר בפערים מינוריים, אשר אין בהם "כדי לערער את אמינותה של המתלוננת". מנגד, בית משפט השלום, לא נתן אמון בעדותו של המבקש, ואף נמצא, כי יש בדבריו כדי לחזק את גרסתה של המתלוננת, כאשר במהלך עדותו, ניסה המבקש לטעון כנגד צורת לבושה של המתלוננת ואופן ישיבתה באוטובוס בזמן הנסיעה, דבר האומר דרשני.

4. ביום 13.12.2012, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום, במסגרתו הושתו על המבקש העונשים הבאים: 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ו-6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירת מין, במשך שנתיים, מיום מתן גזר הדין. בנוסף, הוטל על המבקש לשלם למתלוננת ול-ל' פיצויים, בסכום של ₪ 6,000 ו-₪ 1,000, בהתאמה.

5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי, על חומרת העונש שנגזר עליו על-ידי בית משפט השלום, ועל עניין זה בלבד. ביום 10.9.2013, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, וקבע, כי המבקש יחל לרצות את עונש המאסר, אשר הושת עליו, ביום 1.10.2013. יצוין, כי בית המשפט המחוזי פתח את פסק דינו במילים אלה: "ב"כ המערער, כדרכו, עשה כל אשר ניתן למען מרשו ולא הותיר אבן של הפכה".

6. ביום 29.9.2013, הגיש המבקש, בעצמו, בקשה לעיכוב ביצוע העונש, "למשך 30 יום או עד החלטה אחרת לפי המאוחר", והבקשה נקבעה לדיון בפני בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן) ליום 30.9.2013. במסגרת הבקשה והדיון בה, העלה המבקש, טענות מטענות שונות בנוגע להתנהלותו של עורך דינו במהלך הדיון בערעור, ובין היתר, טען המבקש: כי בדיון בבית המשפט המחוזי, הורה לו בא-כוחו ש"לא לדבר"; כי הוא לא שותף "בתהליך הדיון"; כי לא הועברו לעיונו חומרי חקירה שונים; כי לא הובהרה לו חומרת מצבו; וכי לא הוסברה לו מטרת עריכתו של תסקיר המבחן וגם לא תכליתה של הערכת המסוכנות. לפיכך, טעה המבקש, לטענתו, בהתנהלותו אל מול הגורמים הרלבנטיים, ואף הנחה את אשתו, בשגגה, שלא לשתף עמם פעולה. המבקש הוסיף וטען, כי העבירה מושא כתב האישום, הינה העבירה הראשונה שביצע בימי חייו, וכי מדובר במעידה חד-פעמית. בנוסף לכך, הביע המבקש חרטה על מעשיו וביקש לקחת עליהם אחריות. כמו-כן, טען המבקש, כי נקבע לו תור לוועדה רפואית (מסמכים התומכים בטענה זו צורפו לבקשה), לשם בחינת זכאותו לגמלת נכות, מטעם המוסד לביטוח לאומי, ליום 10.10.2013. בסיכום דבריו, עתר המבקש להמיר את עונש המאסר לריצוי בפועל, אשר נגזר עליו, לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

בהחלטתו, סקר בית המשפט המחוזי בהרחבה את טענותיו של המבקש. צוין בהחלטה, כי בהליך הערעור, הלך בית המשפט המחוזי כברת דרך ארוכה, לקראת המבקש, עת הופנה, פעם נוספת, אל הממונה על עבודות שירות, ואל שירות המבחן, אך, גם הפעם, הייתה התרשמותם של גורמים אלו שלילית. עוד צוין, כי חלפו כ-10 חודשים, ממועד מתן גזר הדין בערכאה קמא, עד למתן פסק הדין בבית המשפט המחוזי, וכדי לאפשר למבקש להתארגן, הורה בית המשפט המחוזי, על עיכוב ביצוע עונש המאסר עד ליום 1.10.2013. בנסיבות אלו, לא נמצא, כי יש מקום להיעתר לבקשה, אך, לפני משורת הדין, הורה בית המשפט המחוזי, על עיכוב ביצוע נוסף של העונש עד ליום 6.10.2013, בשעה 10:00.

7. ביום 3.10.2013, הגיש המבקש, באמצעות בא-כוחו החדש, עו"ד חיים ארבל, בקשה לבית המשפט המחוזי, לביטול פסק הדין ולעיכוב ביצוע גזר הדין. בבקשה נטען, כי בא-כוחו הקודם של המבקש, לא מילא אחר הוראותיו של מרשו, ולמרות הנחיותיו של הלה - לפיהן היה עליו להגיש הודעת ערעור, אשר תקיף, הן את הכרעת הדין, והן את גזר הדין - הרי שבפועל הוגש ערעור לעניין חומרת העונש בלבד. בהמשך לכך, נטען, כי במהלך הדיון בערעור, ניסה המבקש להתריע בפני בית המשפט המחוזי על המחדל המתואר, אך הוא הושטק על-ידי בא-כוחו הקודם, ולפיכך נבצר ממנו הדבר. עוד נטען, בהקשר זה, כי המבקש הינו אדם פשוט, שאינו מתמצא בהליכי משפט, ואשר עקב מחדלו של בא-כוחו הקודם, הוא נמנע מלהעלות את מלוא טענותיו, בנוגע להכרעת הדין, ועניין זה פוגע בזכות הטיעון החוקתית הנתונה לו. על-כן, נטען, כי על בית המשפט המחוזי, לבטל את פסק הדין שניתן בערעור, מכוח סמכותו הטבועה, ולהורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר.

עוד באותו יום, 3.10.2013, ניתנה החלטה בבקשה, במסגרתה צוין בית המשפט המחוזי (כב' השופט צ' סגל), כי המועד להתייצבותו של המבקש לריצוי עונשו חלף, "על כל המשתמע מכך", ולפיכך נדחתה הבקשה לעיכוב הביצוע. לגופה של הבקשה, נקבע, כי בקשות מעין אלו (בקשה לעיכוב ביצוע ולביטול פסק דין) מחייבות, הן את קבלת תגובת המדינה, והן את קבלת תגובתו של בא-כוחו הקודם של המבקש, ונקבע כי תגובות אלו תוגשנה, עד ליום 7.10.2013. למעלה מן הנדרש, הביע בית המשפט המחוזי ספק, באשר לסמכותו לבטל פסק דין, אשר נחתם על-ידו "לפני למעלה מחודש ימים".

8. ביום 6.10.2013, הגיש המבקש לבית המשפט המחוזי הודעת הבהרה בנוגע להחלטה, הנזכרת לעיל, בה נטען, כי, לאור ההחלטה על עיכוב ביצוע העונש, מיום 30.9.2013, טעה בית המשפט המחוזי בהחלטתו, משסבר, כי חלף המועד להתייצבותו של המבקש, לריצוי עונש המאסר שהושת עליו. לפיכך, עתר המבקש להיענות לבקשתו. עוד נטען, בהתבסס על סעיף 127 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), כי היה על בית המשפט המחוזי לדון בבקשה במעמד הצדדים. לבסוף, נטען, כי לנוכח בהילותה של הבקשה, לא היתה שהות לקבל את תגובתה של המדינה, אך צוין, כי עותק מהבקשה נשלח לעיונה.

בהחלטתו של בית המשפט המחוזי (כב' השופט צ' סגל), מאותו יום, נדחתה הבקשה, "הן לגופה והן בשל אי קבלת תגובת הפרקליטות, כמתחייב". בנוסף לכך, הביע בית המשפט השתוממות לנוכח התנהלותו של בא-כוחו הנוכחי של המבקש, אשר לא ציין בבקשתו, מיום 3.10.2013, כי בית המשפט המחוזי נעתר, זה לא מכבר, בהחלטתו מיום 30.9.2013, לבקשת עיכוב הביצוע אשר הגיש המבקש, וביצוע העונש עוכב עד ליום 6.10.2013.

הבקשה

9. ביום 6.10.2013, הגיש המבקש, באמצעות בא-כוחו הנוכחי, עו"ד חיים ארבל, את בקשת רשות הערעור המונחת לפניו. לטענתו של עו"ד ארבל, הבקשה עוסקת בשלושה עניינים מהותיים, ואלה הם: "האם בית המשפט רשאי לבטל את פסק דינו לצורך מניעת עיוות דין של ממש" - ובהקשר זה נטען, כי יש לקבל את הבקשה כדי למנוע עיוות דין למבקש; "האם בית המשפט רשאי ליתן החלטה בבקשה לעיכוב ביצוע ללא דיון במעמד הצדדים"; וכן הועלה נושא, שזכה לכותרת, "אי הבנת מהות תסקיר".

הבקשה מתמקדת, בעיקרו של דבר, בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, מיום 6.10.2013, אשר בגדרה נדחו הבקשה לעיכוב ביצוע נוסף, של עונש המאסר, אשר הושת על המבקש, והבקשה לביטול פסק הדין שניתן בערעור. בהקשר זה, ציין בא-כוחו של המבקש, כי סמכותו של בית המשפט לבטל פסק דין, מקורה בסעיף 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, שעניינו "סמכות כללית לתת סעד" וכי במקרה בו מדובר בעיוות דין, יש להעלות טענה זו בהזדמנות הראשונה, ולא לעשות שימוש בטענה זו, כעילה למשפט חוזר. עוד נטען, לעניין זה, כי שגה בית המשפט המחוזי, בהחלטתו שלא לקיים את הדיון בבקשה בנוכחות הצדדים, כהוראת סעיף 127 לחוק סדר הדין הפלילי, ועקב כך, יש להעניק למבקש רשות ערעור. יצוין, כבר עתה, כי סעיף 127 לחוק סדר הדין הפלילי עוסק ב"נוכחות מורשים של תאגיד" ואינו נוגע לענייננו, ואם הכוונה לסעיף 126 לאותו החוק, הרי שסעיף זה דן בנוכחות הנאשם בהליך הפלילי עצמו. בנוסף לדברים האלו, חזר המבקש על טענותיו נגד בא כוחו הקודם, כפי שפורט לעיל, והוסיף, כי השתלשלות האירועים בתיק זה, גרמה לפגיעה בזכות הטיעון שלו, ואף בגין כך, יש להעניק לו רשות ערעור.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בבקשה ובצרופותיה, נחה דעתי כי דינה להידחות.

כלל ידוע הוא כי רשות ערעור בפני משפט זה, תוענק במשורה, שהרי היא שמורה אך לאותם מקרים מיוחדים, המעוררים שאלה משפטית נכבדה או סוגיה ציבורית כבדת משקל, החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, וכן במקרים, נדירים ביותר, המגלים חשש לעיוות דין או לאי-צדק ניכר (רע"פ 5134/13 בלוח נ' מדינת ישראל (3.10.2013); רע"פ 4011/13 סלימאן נ' מדינת ישראל (17.9.2013); רע"פ 3356/13 כוכבי נ' מדינת ישראל (12.9.2013); רע"פ 4671/13 סלע נ' עיריית תל אביב-יפו (10.9.2013)). הבקשה שלפניי, מלאה בטענות מן הגורן ומן היקב, ודומה כי נעשה ניסיון סרק לעטות עליהן אצטלה של שאלות מהותיות החורגות מעניינם של הצדדים. ואולם, ניתן להבחין, בנקל, כי הלכה למעשה, עוסקת הבקשה, בעניינו הפרטי של המבקש, ואין בטענותיו מאומה מעבר לכך. מטעם זה בלבד דין הבקשה להידחות.

זאת ועוד, הבסיס לשלל טענותיו של המבקש, בנוגע להחלטותיו של בית המשפט המחוזי, הינו, כי למבקש נגרם עיוות דין, בהליך הקודם. הטיעונים, אשר הועלו במסגרת הבקשה, אינם ממוקדים, אך ניתן לדלות מהם, בדוחק, טענת "כשל בייצוג". הלכה היא, כי הטוען טענה מעין זו, נדרש להוכיח, כי אילולא הכשל בייצוג, יתכן כי תוצאת ההליך הייתה משתנה (ע"פ 677/06 פלוני נ' מדינת ישראל (22.3.2007)). עוד נקבע, בהקשר זה, כי הכשל הנטען, צריך לעבור מסגרת הבוחנת את הדברים באמצעות מבחן אובייקטיבי (ע"פ 446/01 רודמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 25 (2000)), וכמו-כן, כי "אין די בסברה של עורך דין פלוני, המייצג נאשם בערעור, כי עורך דין אלמוני, שניהל את ההליך בבית המשפט דלמטה, חדל מחדל, שגה, או לא מיצה עד תום טענות הגנה למיניהן [...] אכן, 'מה שנראה בעיניו של פרקליט אחד כמחדל או כניהול כושל של ההגנה אינם בהכרח כאלה' [...] ולעיתים מדובר בלא יותר מחוכמה שלאחר מעשה" (ע"פ 10153/07 קייסי נ' מדינת ישראל (30.7.2012), פסקה 22 וההפניות שם).

מעיון בפסקי הדין ובהחלטות שניתנו בעניינו של המבקש, עולה כי, לא זו בלבד שבא כוחו הקודם של המבקש לא נכשל בייצוגו, אלא שהוא עשה את מלאכתו נאמנה, כפי שאף ציין בית המשפט המחוזי בפסק דינו. בבית משפט השלום התנהל משפט הוכחות, שבמסגרתו ייוצג המבקש כדבעי, ולאחר הרשעתו בדין, הופנה המבקש אל הממונה על עבודות השירות ואל שירות המבחן, על-מנת לבחון את האפשרות כי ירצה עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. הסתבר, כי חוות הדעת שהוגשו בעניינו של המבקש היו שליליות, והוא נמצא בלתי כשיר לעבודות שירות. הערעור לבית המשפט המחוזי נסב על חומרת העונש בלבד, ובדין נעשה כן, מאחר שהכרעת הדין התבססה על עניינים שבמהימנות ובמסגרתה נקבעו קביעות עובדתיות, אשר ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בהן. נזכיר, כי במהלך הדיון בערעור, לא נטען על-ידי המבקש כי הנחה את סניגורו לערער גם על הרשעתו בדין, ונראה כי בא כוחו עשה כל אשר לא ידו על-מנת למנוע הטלת עונש מאחורי סורג ובריוח, על מרשו.

על מידת האבסורד שבטיעוני המבקש לעניין הכרעת הדין, תעיד העובדה כי בדיון מיום 30.10.2013, בפני כב' השופטת פרידמן-פלדמן, טען המבקש כי הוא מקבל אחריות על מעשיו ואף הביע עליהם חרטה וצער. אם כך הוא הדבר, מה לו למבקש, כי ילין על כי לא ניתנה לו אפשרות נאותה לטעון לחפותו.

יצוין, בהקשר זה, כי גם לטענותיו הקשות של בא-כוחו הנוכחי של המבקש, כלפי סניגורו הקודם, לא היה כל בסיס - ודומה כי טוב היה עושה עו"ד ארבל, לו נזהר עד מאוד בדבריו.

סוף דבר, נראה בבירור כי לא נגרם למבקש כל עיוות דין, ודין בקשותיו למתן רשות ערעור ולעיכוב ביצוע עונשו, להידחות.

11. אשר-על-כן, משלא מצאתי כי קיימת הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת של הליך שיפוטי נוסף, הנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור.

ניתנה היום, י' בחשוון התשע"ד (14.10.2013).